

29.

Birleşmiş Milletler
İklim Değişikliği
Konferansı
(COP29)

**Ortak
Politika Belgesi**

**GENÇLİK
ÖRGÜTLERİ
FORUMU**

**29. Birleşmiş Milletler
İklim Değişikliği Konferansı
(COP29)**

Ortak Politika Belgesi

Kasım 2024

Gençlik Örgütleri Forumu
İsveç Çocuk ve Gençlik Örgütleri Ulusal Konseyi

Bu politika belgesi, yalnızca Gençlik Örgütleri Forumu (GoFor) ve İsveç Çocuk ve Gençlik Örgütleri Ulusal Konseyi (LSU) tarafından 1-5 Kasım 2024 tarihleri arasında ortaklaşa düzenlenen çevresel sürdürülebilirlik ve adalet konusundaki değişim programından katılımcıların görüşlerini, yaklaşımlarını ve taleplerini yansıtmaktadır. Bu belge, yalnızca program sırasında paylaşılan kolektif içgörülerini ve perspektifleri temsil eder ve LSU'nun resmi duruşunu veya politikalarını yansıtmama anlamını taşımamam.

Bu kapsamda, belgede 'LSU' ifadesi kullanıldığında, tüm kuruluşu ifade etmek yerine yalnızca değişim programına katılan LSU katılımcılarını ifade etmektedir.

İçindekiler

Önsöz.....	4
Temel Talepler Listesi.....	5
1. Giriş.....	6
1.1. Gençlik ve İklim Krizi.....	6
1.2. Temel Bir Çelişki: Ekonomik Büyüme ve Çevresel Sürdürülebilirlik.....	6
1.3. Büyüme Sonrası Bir Geleceğe Doğru.....	8
2. Türkiye ve İsveç'te Temel İklim Meseleleri ve Gençlik Haklarına Etkileri.....	9
2.1. Düzenlemelerin Gevşetilmesi ve Özel Sektör Yönetimi.....	9
2.1.1. Düzenlemelerin Gevşetilmesi ve Özel Sektör Yönetiminin Gençlik Haklarına Etkisi.....	11
2.2. Etkili ve Anamlı Uyum Politikalarının Eksikliği.....	13
2.2.1. Etkili ve Anamlı Uyum Politikalarının Eksikliğinin Gençlik Haklarına Etkisi.....	14
2.3. Sağ politikalar ve Anti-demokratik yönelimler.....	15
2.3.1. Sağ Kanat Politikalarının ve Anti-demokratik Önlemlerin Gençlik Hakları Üzerindeki Etkisi..	16
3. Politika Talepleri.....	16
3.1. Gençlerin iklim yönetişimi yapılarındaki katılımını sağlamak.....	17
3.2. İklim finansmanında yapısal eşitsizlikleri gidermek için reform.....	17
3.3. Sosyal ve ekonomik hakları güçlendirmek.....	18
3.4. Yerli gençlerin haklarını korumak için uyum politikalarını güçlendirmek.....	18
3.5. Sağ politikalar ve anti-demokratik uygulamaların etkilerine karşı koymak.....	19
3.6. Büyüme sonrası ekonomik modele geçiş.....	20

Önsöz

Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi (UNFCCC) Taraflarına ve Sekretaryasına,

Bu politika belgesi, Türkiye ve İsveç'teki gençlik örgütlerinin ortak sesini temsil etmektedir. Belge, bu iki ülkede gençlerin karşılaştığı iklimle ilgili temel sorunları ele almakta ve COP29'un gündemiyle uyumlu bir çerçeve sunmaktadır. Belgenin temel amacı, Türkiye ve İsveç'teki gençlerin taleplerini, ihtiyaçlarını ve sorunlarını detaylı bir şekilde ifade etmek ve bunları COP29'un ilgili müzakere ortamlarına taşımaktır.

Bu politika belgesi, teknokratlar tarafından değil, gençler tarafından ve gençler için hazırlanmıştır. Belge, Türkiye Ulusal Gençlik Konseyi (Gençlik Örgütleri Forumu, GoFor) ile İsveç Çocuk ve Gençlik Örgütleri Ulusal Konseyi (LSU) arasında, çevresel sürdürülebilirlik ve adalet temasıyla düzenlenen bir değişim programının yenilikçi bir sonucudur. Program kapsamında, katılımcılar iklim finansmanı ve çevresel çatışmalar gibi çeşitli tematik konularda tartışmalara katılmış ve bu bağlamlarda gençlik haklarının nasıl ilerlediğini veya çoğunlukla nasıl gerilediğini ele almıştır. Bu tartışmaların sonucunda katılımcılar, COP29 gündemine odaklanarak uygulanabilir ve etkili politika önerileri oluşturmak için günlerce çalışmışlardır. Bu bağlamda, programın temel bulguları ve çıktıları, bu politika belgesinin ana özünü oluşturmaktadır. İsveçli ve Türk gençler hakları için bir araya gelmiş, haklarını ilerletmek ve savunmak için çalışmış ve sonuç olarak bu politika belgesini ortaya çıkarmışlardır.

Bu politika belgesi, bir temel görüşü iletmektedir: Ekonomik rekabetin iş birliği ile değiştirildiği küresel ölçekte bir büyüme sonrası ekonomiye geçiş, artık sadece bir talep değil, acil bir ihtiyaç haline gelmiştir. Biz, Türkiye ve İsveç'in gençlik örgütleri olarak, bu geçişi çoklu düzeylerde savunmaya başlamış bulunmaktayız. COP29, sosyo-ekolojik açıdan sömürücü ekonomik politikalara karşı mücadelemizin en güçlü biçimini sergileyeceğimiz en etkili platform olarak önümüzde durmaktadır. Bu politika belgesi, Türkiye ve İsveç'in gençleri olarak yürüttüğümüz bu mücadelenin yazılı halini teşkil etmektedir.

GoFor ve LSU

Temel Talepler Listesi

- Talep 1:** Gençlik temsilinin yasal olarak zorunlu kılınması
- Talep 2:** İklim finansmanında katılımcı bütçelemenin uygulanması
- Talep 3:** Gençlerin liderliğinde iklim fonlarının oluşturulması
- Talep 4:** Kredilerden hibeye geçiş yapılması
- Talep 5:** İklim finansmanının ticarileştirilmesine son verilmesi
- Talep 6:** Kaynakların adil şekilde yeniden dağıtımının sağlanması
- Talep 7:** Gençler için yeşil işlerin garanti altına alınması
- Talep 8:** İklim dayanıklılığı için kamu konutlarının uygulanması
- Talep 9:** Toplum temelli kaynak yönetiminin kurulması
- Talep 10:** Yerel bilgilerin iklim politikalarına entegre edilmesi
- Talep 11:** Arazi haklarının güvence altına alınması
- Talep 12:** Gençler liderliğinde uyum girişimlerinin desteklenmesi
- Talep 13:** Kamu varlıklarının özelleştirmelere karşı korunması
- Talep 14:** Evrensel temel hizmetlerin etkin şekilde uygulanması
- Talep 15:** Genç aktivistlerin ve gençlik örgütlerinin korunmasına yönelik yasaların çıkarılması
- Talep 16:** İlerlemenin ana göstergesi olarak hatalı GSYİH ölçütünün terk edilmesi
- Talep 17:** İlerici vergilendirme ve servet yeniden dağıtımının uygulanması
- Talep 18:** Temel sektörlerin karbonsuzlaştırılması ve ticarileştirilmesine son verilmesi

1. Giriş

1.1. Gençlik ve İklim Krizi

Birçok çevresel kriz, özellikle de iklim krizi, günümüzün küresel gündeminde önemli bir yer tutmaktadır. Bunun sebebi, bu krizlerin ortaya çıkardığı iki temel tehdittir: i) bu krizlerin doğasında bulunan ekolojik yıkıcı etkiler ve ii) mevcut ekonomik ve sosyal eşitsizliklerle olan etkileşimleri, bu eşitsizlikleri daha da derinleştirerek farklı seviyelerdeki adaletsizlikleri artırmaktadır.

Gençler, bu bağlamda üç temel sebepten ötürü benzersiz bir konuma sahiptir:

İlk olarak, gençler yaşamlarının erken dönemlerinde olmaları nedeniyle çevresel krizlerin uzun vadeli olumsuz etkilerine en çok maruz kalacak gruptur. İkinci olarak, en az karbon emisyonu üreten sosyal grup olmalarına rağmen, gençler iklim krizinin akut etkilerine karşı en savunmasız sosyal gruplar arasında yer almaktadır. Son olarak, halihazırda temel medeni, siyasi, ekonomik ve sosyal hakların ciddi ihlallerine maruz kalan gençler, iklim krizine yönelik mevcut mücadele yaklaşımları nedeniyle bu hak ihlallerinin daha da kötüleştiğini görmektedir. Mevcut yaklaşımlar, bu hakları korumak ve ilerletmek yerine, daha fazla ihlal yaratmaktadır.

1.2. Temel Bir Çelişki: Ekonomik Büyüme ve Çevresel Sürdürülebilirlik

İklim değişikliği ve diğer çevresel krizlerle, örneğin biyolojik çeşitlilik kaybı gibi, mücadele etmeyi amaçlayan mevcut politikalar, iklim değişikliğinin temel itici güçlerinden biri olan bir çelişkiyi göz ardı etmektedir: sınırlı kaynakların kullanımı yoluyla sonsuz ekonomik büyüme peşinde koşmak.

Artık dünya kaynaklarının sınırlı olduğu ve insanlığın güvenli bir şekilde istikrarlı ve dirençli bir çevrede faaliyet gösterebileceği gezegen sınırlarının bulunduğu açıktır. Bu sınırların aşılması, Dünya'nın sistemlerini istikrarsızlaştırma riskini artırır ve bu da ciddi sosyo-ekolojik sonuçlara yol açabilir. 2023 itibarıyla, dokuz sınırdan altısı, tamamen insan faaliyetleri nedeniyle aşılmıştır.

Yine de, bu sınırların aşılmasının ana nedeni olarak sadece insan faaliyetlerinin belirtilmesi yetersizdir. İnsan faaliyetlerinin türleri ve biçimleri ile bu faaliyetlerde yer alan ana aktörler, iklim krizi politikasını belirlemede kritik bir rol oynamaktadır. Artık, iklim krizini tetikleyen temel insan faaliyetinin, ana akım/neoklasik ekonomistler tarafından kalkınmanın temel göstergesi olarak

kabul edilen, sınırsız ekonomik büyüme peşinde durmaksızın koşmak olduğu açıktır. Bu tür faaliyetlerin ana aktörleri, ekonomik ve siyasi güce sahip olan güç elitler; yani toplumun her boyutunda ekonomik ve siyasi gücü elinde bulunduranlardır. En zengin %10'luk kesim, büyük şirketler ve önemli görevlerdeki bürokratlar bu aktörlere örnek olarak verilebilir. Bu aktörler, güç ve servetin bir avuç kişinin elinde toplanmasını kolaylaştırdığı ve mevcut güç yapılarının hâkimiyetini sürdürüp pekiştirdiğinden, belirli bir ekonomik modeli tek geçerli seçenek olarak teşvik etmektedirler.

Bu ekonomik model, neoklasik ekonomi varsayımlarına dayanmaktadır. Ekonomik büyümenin kalkınma ve insan ilerlemesi ile eşdeğer olduğu varsayımına dayanan neoklasik ekonomi, kaynakların en iyi şekilde tahsis edildiği bir ortamda hükümetin minimum müdahalesiyle piyasaların serbest bırakılması gerektiğini savunur. Bu bağlamda, iklim krizi, sera gazı emisyonları ve diğer çevresel olarak zararlı faaliyetlerin piyasa dinamiklerinde (mal ve hizmet fiyatları gibi) yansıtılmayan maliyetler ve etkiler olarak çerçevelenmiştir. Bu çerçeve, piyasa temelli ekonomik büyümenin çevresel maliyetlerini içselleştirmeyi amaçlayan politikaların doğmasına yol açar. Bu politikalar, piyasaların sürdürülebilir kalkınmanın baş aktörü olarak daha da yerleşmesini sağlamak için özelleştirme, finansallaşma, kâr maksimize etme ve düzenlemelerin azaltılması gibi bir dizi önlem başlatır. Karbon fiyatlandırması gibi politikalar, böyle bir yaklaşımın bir sonucudur.

Ancak, iklim krizinin bir piyasa başarısızlığı değil, yalnızca belli küçük bir zümre için ekonomik kazançları önceliklendiren bir ekonomik sistemin ayrılmaz bir özelliği olduğu defalarca kanıtlanmıştır. Böyle bir sistemde, doğal kaynaklar, yalnızca ekonomik kazanç sağlamak için kullanılacak mallar olarak algılanır. Toprak, ormanlar, su kaynakları ve hatta atmosfer, yalnızca kâr üretebilecekleri ölçüde değerli olan ekonomik girdiler olarak görülür. Sonuç ise, Amazon ormanlarının hızla yok edilmesi ve fosil yakıtların ekonomik büyüme için çıkarılması gibi, çevresel krizleri körüklediği bariz olarak bilinen eylemleri göz ardı eden ve ekosistemlerin aşırı sömürülmesi ile birlikte gezegen sınırlarını aşan sürekli bir artıştır.

Ana akım ekonomik anlatıların aksine, kalkınma, ekonomik büyüme ile eşdeğer değildir. Gerçek kalkınma, insan refahını iyileştirmeyi, eşitsizliği azaltmayı, insan haklarını korumayı ve ilerletmeyi ve ekolojik istikrarı sağlamayı içerir. Ancak, bu kalkınma anlayışına ulaşacak "merdiven" Küresel Kuzey ülkeleri tarafından, önemli çok taraflı ajanslar üzerindeki etkileri aracılığıyla "tekme" ile

uzaklaştırılmıştır. Bu ülkeler, tarihsel olarak en fazla sera gazı emisyonuna katkıda bulunan ülkeler olup, güvenli gezegen sınırlarını aşsalar da ekonomik genişlemeyi savunmaya devam etmektedirler. Bu arada, Küresel Güney ülkeleri, Kuzey'in yol açtığı sosyo-ekolojik zararı tekrar eden büyüme modellerini benimsemeye zorlanmaktadır.

İşte tam da bu noktada çevresel adalet devreye girmektedir. Yukarıda açıklanan eşitsiz dinamik, küresel ekonomik sistemdeki yapısal eşitsizlikleri yansıtmaktadır. En zengin ülkeler ve şirketler, emisyonlardan orantısız bir şekilde sorumlu iken, iklim krizinin etkileri en çok en fakir ve en savunmasız nüfuslar üzerinde yoğunlaşmaktadır. Bu, düşük gelirli ülkelerde artan iklim kaynaklı felaketlerin, bu ülkelerin küresel emisyonlara minimal katkıları olmasına rağmen, giderek daha yaygın hale gelmesiyle belirgindir.

Bu nedenle, küresel ekonomik sistem, temel bir çelişki ile işaretlenmektedir: ekonomik büyümenin amansız peşinden koşulması ile sınırlı çevresel kaynakların korunması arasında bir çelişki. Bu içsel çelişki, yalnızca mevcut eşitsizlikleri sürdürmekle kalmaz, aynı zamanda iklim krizi bağlamında yeni adaletsizlik biçimlerini de derinleştirir.

1.3. Büyüme Sonrası Bir Geleceğe Doğru

İklim krizi, yalnızca toplam insan faaliyetlerinin bir sonucu değil, büyümeyi her koşulda önceliklendiren belirli ekonomik yapılar ve aktörlerin bir ürünüdür. Ekonomik büyümenin kalkınma ile eşitlenmesi ve bu yaklaşımın neoklasik ilkelerle desteklenmesi, çevresel yıkımın temel itici gücüdür ve toplumsal-ekolojik sömürü ve eşitsizlik döngüsünü sürdürmektedir. Dolayısıyla, iklim değişikliğiyle mücadele, ekonomik sistemimizin temel mantığını sorgulamayı ve insan ile gezegen sağlığını önceliklendiren alternatif modelleri benimsemeyi gerektirir.

“Gençlik sadece geleceğin paydaşları değildir; bizler, bugünü ve geleceği şekillendiren vatandaşlar, hak sahipleri ve aktif katılımcıyız.”¹ Bu bağlamda, Türkiye ve İsveç'in gençlik örgütleri olarak bugün, büyüme merkezli paradigmanın ötesine geçen, adaletsiz eşitsizlikleri ortadan kaldırmayı ve gerçekten adil ve sürdürülebilir bir geleceği teşvik etmeyi amaçlayan yeni bir küresel ekonomik sistem çağrısında bulunuyoruz. “Başka bir alternatif yok” anlatısını

¹ Avrupa Gençlik Forumu. (2024). COP29'a ilişkin Avrupa Gençlik Forumu'nun temel öncelikleri [Key priorities of the European Youth Forum for COP29].

reddediyor ve ekonomik ve sosyal sistemlerimizi yeniden hayal etmek için herhangi bir kısıtlayıcı sınırı zorlamayı öneriyoruz.

Halk sağlığı, eğitim ve yenilenebilir enerji gibi kamu mallarına ve hizmetlerine yapılan yatırımları, yeniden dağıtımı teşvik eden etkili çevresel ve ekonomik düzenlemeleri savunuyoruz. Bunlar, mevcut hâkim ekonomik düşünce tarafından sistematik olarak göz ardı edilmektedir. Kalkınma ve ilerlemenin, insan ve ekolojik refahı ölçen yeni göstergelerle tanımlanmasını öneriyoruz. Bunlar arasında yaşam memnuniyeti, eşitlik, ekolojik sağlık ve hakların kullanılabilirliği yer almaktadır. Çevresel bozulma ve sosyal eşitsizlikleri hesaba katmayan kusurlu bir metrik olan GSYH'yi büyütme arayışının ötesine geçilmesi çağrısında bulunuyoruz.

Bu politika belgesinin geri kalanı, bu sosyal, ekonomik ve çevresel hedefler doğrultusunda yazılmıştır. Türkiye ve İsveç'te gençlerin karşılaştığı sosyo-ekolojik sorunlar, bu kalkınma anlayışı çerçevesinde analiz edilmiş ve politika önerileri, ekonomik ve sosyal sistemlerin bu yeniden tasavvuru ışığında oluşturulmuştur.

2. Türkiye ve İsveç'te Temel İklim Meseleleri ve Gençlik Haklarına Etkileri

Giriş bölümünde tartışıldığı gibi, iklim krizi yalnızca bir çevresel mesele değildir. Aynı zamanda eşitsizlikleri yeniden üreten ekonomik, sosyal ve siyasi yapılarla da derinlemesine bağlantılıdır. Türkiye ve İsveç'teki gençler ve gençlik örgütleri, iklim krizine etkili bir şekilde müdahale etme yeteneklerini engelleyen ve temel haklarını daha da zayıflatan bir dizi birbiriyle bağlantılı zorlukla karşı karşıyadır. Bu zorluklar şunlardır:

- Düzenlemelerin gevşetilmesi ve özel sektör yönetimi,
- Etkili uyum politikalarının eksikliği,
- Sağ eğilimli politikalar ve antidemokratik önlemler.

Aşağıda, bu zorlukların gençlik haklarını – katılım, çalışma, barınma, sağlık ve eğitim hakları dâhil – nasıl ihlal ettiği incelenmektedir.

2.1. Düzenlemelerin Gevşetilmesi ve Özel Sektör Yönetimi

Düzenlemelerin gevşetilmesi, yalnızca ekonomik ve çevresel konularda devlet denetiminin azaltılması anlamına gelmez. Aynı zamanda, yetkinin kamu sektöründen özel sektöre kaydırıldığı kasıtlı bir güç yeniden yapılandırmasıdır. Bu geçiş, ekonomik, sosyal ve çevresel sorunlara devlet müdahalesi yerine piyasa mekanizmalarını önceliklendiren neoklasik ekonominin varsayımlarına derinden gömülüdür.

İklim yönetimi bağlamında, düzenlemelerin gevşetilmesi, çevresel sorunların yönetiminde şirketlerin ve özel aktörlerin merkezi bir rol üstlendiği özel çevre yönetimi modellerinin ortaya çıkmasına yol açar. Bu modelde çevre standartları ve uygulamaları piyasa aktörleri tarafından belirlenir, izlenir ve uygulanır. Bu da sosyal ve ekolojik refah yerine kârlılığın ve hissedar çıkarlarının önceliklendirilmesine neden olur. Karbon denkleştirme programları, net sıfır taahhütleri ve karbon ticareti gibi uygulamalar bu modele örnek olarak gösterilebilir. Bu tür mekanizmalar, mevcut küresel ekonomik sistemin güç yapılarını yansıtır ve güçlendirir. Şirket lobilerinin ve finansal kurumların etkisi, çevre yönetiminin çoğu zaman anlamlı ve adil iklim eylemleri pahasına kâr maksimizasyonu hedeflerine uygun olmasını sağlar.

Bu durum, mevcut iklim finansmanı çerçevelerindeki temel sorunların da kaynağını oluşturur. Özel yönetim modelinde iklim finansmanı giderek çok uluslu şirketler, finansal kurumlar ve kamu-özel ortaklıklar gibi özel kanallar üzerinden yönetilmektedir. Bu özel aktörler, genellikle finansman çerçevelerini kârlılık ve risk azaltma hedeflerine uygun hâle getirerek eşitlik, refah ve adalet ilkelerini gölgede bırakır. Örneğin, tarihsel olarak sera gazı emisyonlarının büyük kısmından sorumlu olan Küresel Kuzey, Küresel Güney'in iklim direncini artırmak için yıllık 100 milyar dolar taahhüt eder. Ancak bu fonların çoğu hibe yerine kredi şeklinde sağlanmakta ve alıcı ülkelerin borç yüklerini artırmaktadır. İklim yardımının bu şekilde finansallaşması, sermaye akışlarının faiz ödemeleri ve yatırım getirileri yoluyla Küresel Kuzey'e fayda sağlamaya devam etmesini garanti ederken, Küresel Güney, iklim değişikliğinin en ağır etkileriyle karşı karşıya kalmaktadır.

Türkiye'de, düzenlemelerin gevşetilmesi çevre yönetimini önemli ölçüde yeniden şekillendirmiştir. Piyasa aktörleri giderek karar alma süreçlerine hâkim olmuştur. Enerji ve

madencilik gibi temel sektörlerin serbestleştirilmesi, özel şirketlerin doğal kaynakları asgari denetimle sömürmesine olanak tanımıştır. Örneğin, enerji özelleştirme politikaları, çoğu zaman ekonomik büyüme gerekçesiyle kömürle çalışan termik santrallerin çoğalmasına yol açmıştır. Kömürün çevresel ve sağlık üzerindeki iyi belgelenmiş etkilerine rağmen, bu projeler devlet sübvansiyonları ve vergi teşvikleriyle desteklenmeye devam etmekte, kısa vadeli ekonomik kazançların uzun vadeli sürdürülebilirlikten daha fazla önceliklendirildiğini göstermektedir. Benzer şekilde, madencilik sektöründeki düzenlemelerin gevşetilmesi, özellikle ekolojik açıdan hassas bölgelerde büyük ölçekli ekstraksiyon projelerini kolaylaştırmıştır. Kaz Dağları'ndaki tartışmalı altın madenciliği operasyonları bu duruma çarpıcı bir örnek oluşturur. Ormansızlaşma, su kirliliği ve yerel toplulukların – özellikle Tahtacı Alevilerinin – yerinden edilmesi gibi sorunlara yönelik geniş çaplı kamuoyu tepkisine rağmen, hükümet yabancı ve yerli şirketlere kapsamlı imtiyazlar sağlamıştır. Bu durum, çevre düzenlemelerinin yatırım çekme bahanesiyle zayıflatıldığı veya atlandığı daha geniş bir eğilimi yansıtmaktadır.

İsveç'te ise düzenlemelerin gevşetilmesinin etkisi daha nüanslı, ancak bir o kadar önemli olmuştur. İsveç genellikle çevresel sürdürülebilirlikte lider olarak görülse de, son yıllarda değişen siyasi öncelikler, düzenleyici çerçevelerin kademeli olarak aşınmasına yol açmıştır. Sağ eğilimli politikaların yükselişi, iş dünyası çıkarlarını önceliklendiren politikalarla sonuçlanmıştır. Buna şirketler için vergi indirimleri ve çevresel denetimlerin azaltılması dâhildir. Açık bir örnek, İsveç'in orman sektöründeki düzenlemelerin gevşetilmesidir. Ormanlık alanların tamamen kesilmesi gibi uygulamalara, biyolojik çeşitlilik ve karbon yakalama üzerindeki yıkıcı etkilerine rağmen izin verilmektedir. Sektöre hâkim olan özel orman şirketleri, sıkı çevre düzenlemelerine genellikle direnmekte ve politika yapımı üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. Ayrıca, İsveç hükümetinin İklim Bakanlığı'nı İş ve Girişim Bakanlığı ile birleştirme önerisi, ekonomik çıkarların adil iklim eylemleri yerine önceliklendirildiği daha geniş bir değişimi ortaya koymaktadır. İsveç'in madencilik sektörü de düzenlemelerin gevşetilmesi ile çevresel adalet arasındaki gerilimleri gözler önüne serer. Yenilenebilir enerji teknolojileri için kaynak çıkarımı gerekçesiyle Sápmi bölgesindeki (yerli Sámi halklarının geleneksel toprakları) madencilik operasyonlarını genişletme planları büyük tartışmalara yol açmıştır. Bu projeler, yerel ekosistemleri ve Sámi topluluklarının geçim kaynaklarını tehdit etmektedir. Hükümetin yerli gruplarla yeterince istişare yapmaması ve çevre

koruma önlemlerini uygulamada başarısız olması, özel sektör yönetimi modeline içkin yapısal eşitsizlikleri yansıtmaktadır.

2.1.1. Düzenlemelerin Gevşetilmesi ve Özel Sektör Yönetiminin Gençlik Haklarına Etkisi

Katılım Hakkı: Düzenlemelerin gevşetildiği ve yönetimin devlet odaklı mekanizmalardan özel sektöre kaydığı çerçeveler, gençlerin anlamlı katılımını genellikle dışlar. Kararlar giderek daha fazla şirket yönetim kurulları, finansal kurumlar veya kamu-özel ortaklıklar tarafından alınır ve bu süreçlerde gençlerin sesine nadiren yer verilir. Örneğin, karbon denkleştirme programları veya yeşil altyapı gibi iklim finansmanı projeleri, yerel gençlik grupları veya topluluklarına danışılmadan tasarlanıp uygulanmaktadır.

Çalışma Hakkı: Düzenlemelerin gevşetilmesi ve özel çevre yönetimine geçiş, özellikle yeşil ekonomi alanında gençlerin istihdam olanaklarını önemli ölçüde etkiler. Düzenlemelerin gevşetilmesi, genellikle ekonomik büyümeyi ve iş yaratmayı teşvik etmenin bir yolu olarak sunulsa da, bu faydalar eşit şekilde dağılmaz. **Türkiye’de**, yenilenebilir enerji projelerinin özelleştirilmesi sektörde istihdam olanakları yaratmıştır. Ancak bu işler, genellikle istikrarsız, adil ücretlerin ödenmediği ve çalışan haklarının korunmadığı pozisyonlardır. Özel şirketler, kârı işçi haklarının üzerinde tutar ve genç çalışanlar, yarar sağlama ve iş güvencesi olmayan düşük ücretli, güvencesiz pozisyonlarda çalışmaya daha yatkındır. **İsveç’te** ise yenilenebilir enerji ve ormancılık gibi sektörlerdeki yeşil işler, büyük ölçüde özel şirketlerin kontrolündedir. Bu şirketler genellikle maliyetleri düşürmeyi ve verimliliği önceliklendirdiğinden, gençler için kısa vadeli sözleşmelerin hâkim olduğu ve kariyer gelişim fırsatlarının sınırlı olduğu bir iş gücü ortaya çıkmaktadır. Mali getirilere odaklanma, gençlerin yeşil dönüşümden faydalanmasını engeller ve işgücü piyasasındaki mevcut eşitsizlikleri pekiştirir.

Barınma Hakkı: Konut piyasalarındaki düzenlemelerin gevşetilmesi, özel sektör yönetiminin çevresel etkileriyle birleşerek gençler için barınma güvencesizliğini artırır. Serbestleşmiş konut politikaları, maliyetlerin artmasına ve uygun fiyatlı konut eksikliğine yol açarak gençleri orantısız bir şekilde etkiler. Sürdürülebilir kentsel planlama anlatımlarıyla sıklıkla haklı çıkarılan özel gayrimenkul projeleri, kârlılığı sosyal adaletin önünde tutarak soylulaştırma ve yerinden edilme süreçlerini hızlandırır. Örneğin, yeşil bina girişimleri çevre açısından faydalı olsa da genellikle

yüksek gelir gruplarına hitap eder ve düşük sosyo-ekonomik geçmişe sahip gençler için çevre dostu konutları erişilemez kılar. Bu yapısal dışlanma, piyasa odaklı çözümlerin konutun erişilebilirliği ile çevresel sürdürülebilirlik arasındaki kesişen krizleri ele almakta başarısız olduğunu gösterir.

Eğitim Hakkı: Hem Türkiye’de hem de İsveç’te, özel aktörler giderek daha fazla müfredat ve eğitim girişimlerini şekillendirmektedir. Bu girişimler, eleştirel çevre bilincini geliştirmek yerine piyasa odaklı becerilere öncelik vermektedir. Örneğin, şirketler ile eğitim kurumları arasındaki ortaklıklar, çevresel adalet ve ekonomik modelin iklim değişikliğine olan sistemik etkilerine yönelik eleştirilerden ziyade yeşil işler için teknik eğitimi önceliklendirmektedir. Bu sınırlı eğitim yaklaşımı, gençlerin sistemik değişim talep etmek için gerekli bilgi ve araçlarla donatılmasını engelleyerek onları mevcut ekonomik yapıya uymaya hazırlar, ancak bu yapıyı sorgulamaktan alıkoyar.

Sağlık Hakkı: Düzenlemelerin gevşetildiği yönetim modellerinin çevresel ve sosyal sonuçları, gençlerin sağlık hakkını da zayıflatır. Özel aktörler tarafından yönlendirilen iklim finansmanı projeleri, özellikle marjinal topluluklarda çevresel bozulmayı artırabilir. **Türkiye’de**, büyük ölçekli yenilenebilir enerji projeleri su kıtlığı veya biyoçeşitlilik kaybı gibi yerel çevresel sorunlara yol açar ve bu durum doğrudan sağlıkla ilgili sonuçlar doğurur. Bu bölgelerde yaşayan gençler, çevresel risklere daha fazla maruz kalmakta ve bu etkileri azaltacak yeterli sağlık altyapısından yoksun kalmaktadır. **İsveç’te** ise kuzey bölgelerdeki madencilik projeleri kirlilik ve ekolojik bozulmaya neden olmakta, yerli ve yerli olmayan gençlerin sağlığını etkilemektedir. Bu projeler, etkilenen toplulukların refahı yerine ekonomik çıktıları önceliklendirmekte, sağlık eşitsizliklerini pekiştirmektedir.

2.2. Etkili ve Anlamlı Uyum Politikalarının Eksikliği

Uyum politikaları, toplumların iklim değişikliğinin kaçınılmaz sonuçlarıyla başa çıkmasına yardımcı olmak amacıyla tasarlanmıştır. Bu politikalar genellikle deniz seviyelerinin yükselmesi, aşırı hava olayları ve gıda ile su güvenliğinin bozulması gibi iklim etkilerine karşı dayanıklılığı artırmayı hedefler. Ancak, uyum ihtiyacının yaygın olarak kabul edilmesine rağmen, mevcut politikalar yetersiz, parçalanmış ve çoğunlukla etkisizdir. Bu başarısızlık, iklim yönetimini

destekleyen mevcut küresel ekonomik sistemin temel yapısal sorunlarından kaynaklanmaktadır. Bugünün iklim eylemsizliğinin sonuçlarını devralacak olan gelecek nesiller olarak gençler, bu sistemik başarısızlıklardan özellikle etkilenmektedir.

Örneğin, uyum finansmanı yüksek gelirli ülkelerden düşük gelirli ülkelere, yerel genç nüfusun ihtiyaçlarıyla pek de örtüşmeyen, siyasi motivasyonlu kriterlere göre yönlendirilir. Bu bağlamda, uyum politikaları sosyal ve çevresel adaleti sağlamaktan ziyade güç yapılarını koruma aracı haline gelir. Bu durum, çoğunlukla tarihsel emisyonlardan sorumlu olan zengin ülkelerin yardımlar ve finansman üzerinde koşullar dayatarak küresel eşitsizlikleri daha da derinleştirdiği sömürgeci sömürü ve ekonomik emperyalizm mirasını yansıtır.

Dolayısıyla, uyum politikaları yalnızca fiziksel riskleri ele almakla sınırlı değildir; aynı zamanda toplulukların bu risklerle başa çıkabilecek kaynaklara, altyapıya ve siyasi güce sahip olmasını sağlamayı da içerir. Ne yazık ki, Türkiye ve İsveç'teki uyum politikaları, gençleri güçlendirme ya da onların perspektif ve ihtiyaçlarını iklim yönetimine entegre etme konusunda genellikle yetersizdir.

Türkiye'de, uyum politikaları özellikle kırsal alanlarda ve dezavantajlı topluluklarda parçalı ve yetersizdir. Bu bölgelerde yaşayan gençler için anlamlı uyum girişimlerine erişimin olmaması, kırılganlıklarını artırır. Örneğin, kuraklık, aşırı hava olayları ve su kıtlığına eğilimli bölgelerde yaşayan gençler, iklim krizi ve ekonomik zorlukların kesişen etkileriyle karşı karşıya kalmaktadır. Şehirlerdeki gençlerin durumu da benzer şekilde olumsuzdur. Konut krizi nedeniyle gençler, altyapının iklim kaynaklı felaketlere karşı oldukça savunmasız olduğu dirençsiz mahallelere itilmiştir. Marjinal ve düşük gelirli genç gruplar için kayıp ve zarar fonları gibi etkili uyum önlemlerinin eksikliği, onları iklim krizinin etkilerine karşı savunmasız bırakmaktadır. Ayrıca, iklim kaynaklı göç (hem iç hem de sınır ötesi) gençleri daha da etkilemektedir, çünkü altyapı ve hükümet desteği eksikliği, onların çevrelerindeki değişen gerçekliklere uyum sağlamalarına engel olmaktadır.

İsveç'te, iklim riskleri konusunda daha fazla farkındalık ve daha güçlü bir kurumsal çerçeve bulunmasına rağmen, marjinal topluluklardaki gençler, özellikle ülkenin kuzeyindeki yerli gruplar, uyum söyleminden sıklıkla dışlanmaktadır. Örneğin, yerli gençler, devlet politikaları tarafından

ekonomik büyümeye çevresel sürdürülebilirliğin önünde öncelik veren madencilik ve ormancılık gibi endüstrilerin yol açtığı çevresel bozulmanın ek yükünü taşımaktadır. Bu politikalar, ekosistemlerinin mevcut ve gelecekteki koruyucuları olan yerli gençlerin derin bilgilerini ve ihtiyaçlarını göz ardı etmektedir. Ayrıca, özelleştirilmiş yeşil enerji çözümleri veya ekolojik yenilik parkları gibi piyasa odaklı uyum önlemleri, kırsalda yaşayan ve marjinalize edilmiş gençlerin iklim etkileriyle başa çıkmaları için gerekli kaynaklara erişimini genellikle engellemektedir. Bu piyasa odaklı yaklaşımlar, düşük gelirli topluluklar, yerli gruplar veya kırsal alanlardaki gençlerin karşılaştığı yapısal engelleri tanımakta başarısızdır ve bu gençler iklim değişikliğinden orantısız şekilde etkilenmeye devam etmektedir.

2.2.1. Etkili ve Anlamlı Uyum Politikalarının Eksikliğinin Gençlik Haklarına Etkisi

Sağlık hakkı: Etkili uyum politikalarının eksikliği, gençleri aşırı hava olayları, kuraklıklar, seller ve sıcaklık dalgaları gibi iklimle ilgili risklere daha açık hale getirir. Genç işsizliğinin zaten yüksek olduğu veya sosyal altyapının yetersiz olduğu bölgelerde, gençler bu etkilerle başa çıkmak için gerekli dayanıklılık ve kaynaklardan yoksundur.

Konut hakkı: Uyum politikalarının, savunmasız bölgelerde uygun fiyatlı, güvenli ve iklime dayanıklı altyapı sağlamada başarısız olması, konut hakkını doğrudan tehdit eder. **Türkiye’de**, kırsal bölgelerden birçok genç, uygun fiyatlı ve iklime dayanıklı konutların eksikliği nedeniyle kentsel alanlara taşınmak zorunda kalmakta ve burada aşırı güvencesiz koşullarda yaşamaktadır. **İsveç’te** ise altyapı daha gelişmiş olmasına rağmen, özellikle yerli gençler, kültürel topraklarından yerinden edilmekte ve iklimle ilgili olaylar veya kaynak çıkarma faaliyetleri nedeniyle evleri ve toplulukları bozulduğunda konut güvencesizliği yaşamaktadır.

Katılım hakkı: Uyum politikaları genellikle hükümetler, çok uluslu şirketler ve uluslararası finansal kurumlar gibi güç sahibi aktörler tarafından geliştirilir ve gençlerin, özellikle de marjinal topluluklardan gelen gençlerin, seslerini tam anlamıyla dahil etmez. Bu katılım eksikliği, gençlik haklarını ihlal etmekle kalmaz, aynı zamanda bugünü ve geleceği şekillendiren karar alma süreçlerinden dışlanma döngüsünü devam ettirir.

Çalışma hakkı: Uyum politikalarının eksikliği, gençler için ekonomik güvencesizliğe neden olur. Özellikle tarım, balıkçılık ve turizm gibi iklim değişikliğinden doğrudan etkilenen sektörlerde çalışanlar için. **Türkiye’de**, örneğin tarımda çalışan gençler, tahmin edilemeyen hava koşulları nedeniyle gelir istikrarsızlığıyla karşı karşıya kalmakta, bu da azalan hasatlar veya artan yaşam maliyetleriyle sonuçlanmaktadır. Kapsamlı uyum stratejilerinin yokluğunda, bu gençler sürdürülebilir geçim kaynakları oluşturmakta veya uzun vadeli ekonomik hareketlilik planlamada başarısız olmakta; bunun yerine, güvencesiz, düşük ücretli işlere zorlanarak yoksulluk ve eşitsizlik döngüsünü derinleştirmektedir.

2.3. Sağ politikalar ve Anti-demokratik yönelimler

Hem **Türkiye** hem de **İsveç**'teki sağ kanat politikalar, gençlerin iklim yönetişimine katılımı önünde ciddi engeller oluşturmaktadır. Bu politikalar sıklıkla çevresel sürdürülebilirlikten ziyade ekonomik büyümeyi ve iş dünyası çıkarlarını ön planda tutmakta, aynı zamanda muhalefeti bastırarak gençlerin savunuculuk alanını sınırlamaktadır.

Türkiye’de, gençlerin öncülüğünde yürütülen iklim aktivizmi, özellikle ekonomik büyümeyi çevre korumanın önünde tutan projelere karşı çıktığında, hükümetin güçlü muhalefetiyle karşılaşmaktadır. Kaz Dağları’nda altın madenciliği nedeniyle meydana gelen ormansızlaşma ve biyolojik çeşitlilik kaybına karşı düzenlenen protestolar buna örnektir. Çoğunlukla gençlerin ve çevre adaletini savunan gençlik örgütlerinin yürüttüğü bu protestolar polis baskısı, sindirme ve hukuki baskılarla karşı karşıya kalmaktadır. Hükümetin bu tutumu, devletin, burada maden şirketleri ve doğal kaynak çıkarma sektörünün ekonomik çıkarlarını savunurken, mevcut düzene meydan okuyan tüm girişimleri bastırma rolünü vurgulamaktadır. Gençlerin sesleri, hükümetin medya organları üzerindeki kontrolü yoluyla da susturulmaktadır. İklim aktivizmine yönelik haberlere ya sınırlı yer verilmesi ya da tamamen sansür uygulanması, gençlerin endişelerini dile getirebileceği platformlara erişimini kısıtlamaktadır.

İsveç’te ise sağ popülist politikaların yükselişi, özellikle göçmenler ve mültecilere yönelik daha dışlayıcı politikalara yönelime yol açmıştır. Göçmen karşıtı söyleminin artması ve genç sığınmacılar da dahil olmak üzere marjinal toplulukların hedef alınması, bu genç sığınmacıların iklim yönetişimi tartışmalarına anlamlı bir şekilde katkı sunmalarını ciddi şekilde sınırlamaktadır.

Marjinalize edilmiş genç grupların, iklim krizi konusunda karar alma süreçlerine katılımı özellikle önemlidir, zira bu grupların hakları sistematik olarak ihlal edilmekte ve iklim krizinin etkilerine karşı daha savunmasız hale gelmektedirler.

2.3.1. Sağ Kanat Politikalarının ve Anti-demokratik Önlemlerin Gençlik Hakları Üzerindeki Etkisi

Katılım Hakkı: Sağ kanat politikaların en doğrudan etkilerinden biri, gençlerin siyasi katılımının dışlanmasıdır. İfade özgürlüğü, katılım hakkı ve demokratik süreçlerde duyulma hakları, bu politikalar altında sıklıkla bastırılmaktadır. Sivil toplum alanlarının kısıtlanması ve gençlik aktivizminin engellenmesi, gençlere yaşamlarını ve gezegenin geleceğini etkileyecek kararlara etki etme fırsatını etkin bir şekilde reddetmektedir.

Örgütlenme Özgürlüğü: İklim protestolarına yönelik baskılar, yalnızca gençlerin o anki sesini kısmakla kalmaz, aynı zamanda uzun vadeli değişim için örgütlenme ve harekete geçme kabiliyetlerini de baltalar. Toplu tutuklamalar, gözetim ve polis şiddeti gibi baskıcı taktikler korku yaratır, katılımı caydırır ve gençlik aktivizmini zayıflatır. Bu tür eylemler, gençlik öncülüğündeki örgütlerin dayanışma ve koordinasyon oluşturma yeteneklerini engelleyerek etkili iklim eylemlerinin önüne geçer. Ayrıca, cezai kayıtlar veya para cezaları gibi yasal engeller, protestoları daha da caydırır. Fiziksel ve dijital aktivizmin bastırılması, gençlerin protesto etme kapasitesini sınırlamakta ve iklim politikalarını şekillendirme konusundaki politik seslerini ve etkilerini zayıflatmaktadır.

3. Politika Talepleri

Bu politika belgesi, ekonomik sistemlerin, güç dengesizliklerinin ve küresel eşitsizliklerin çevresel tahribatı ve sosyal adaletsizliği nasıl sürdürdüğünü vurgulamaktadır. Aşağıdaki öneriler, bu temel yapısal sorunları ele almayı amaçlamakta ve özellikle dezavantajlı gruplardan gelen gençlerin haklarını kullanmalarını ve iklim yönetişiminde merkezi bir rol oynamalarını sağlamayı hedeflemektedir.

3.1. Gençlerin iklim yönetişimi yapılarındaki katılımını sağlamak

Talep 1: Gençlerin temsili yasal olarak zorunlu kılınmalıdır.

Gençler, ulusal ekonomik konseylerde, iklim finansmanı kurullarında ve uluslararası iklim müzakerelerinde karar alma yetkisi ile entegre edilmelidir.

Talep 2: İklim finansmanı için katılımcı bütçeleme uygulanmalıdır

İklim fonlarını (Yeşil İklim Fonu ve diğer uluslararası mekanizmalar dahil olmak üzere) doğrudan gençlerin liderlik ettiği girişimlere tahsis eden katılımcı bütçeleme süreçleri uygulanmalıdır. Bu fonlar, gençlerin en büyük ekonomik savunmasızlıklarla karşılaştığı sektörlerle, örneğin iklime dayanıklı konutlar ve yeşil istihdam programlarına yönelik olmalıdır.

Talep 3: Gençlerin liderliğinde iklim fonları kurulmalıdır.

Sürdürülebilir altyapı ve toplum dayanıklılığı projelerine yapılan yatırımları doğrudan denetlemek için gençlik örgütleri tarafından yönetilen ve izlenen iklim fonları kurulmalıdır. Böylece fonların adil ve şeffaf bir şekilde kullanılması sağlanır.

3.2. İklim finansmanında yapısal eşitsizlikleri gidermek için reform

Talep 4: Kredilerden hibeye geçiş yapılmalıdır.

Uluslararası iklim finansmanı, Küresel Güney'deki borç bağımlılığını artıran kredi temelli sistemlerden, hibe temelli sistemlere dönüştürülmelidir. Hibeler, marjinalize edilmiş ve düşük gelir grubundan gelen gençlerin yönlendirdiği uyum projeleri için ayrılmalıdır.

Talep 5: İklim finansmanı ticarileştirmekten çıkarılmalıdır.

İklim dayanıklılığı çabalarının özelleştirilmesi ve finansallaştırılması durdurulmalıdır. İklim finansmanı, piyasa temelli araçlardan (örneğin karbon ticaretinden yapılan yatırımlar) yerel istihdamı ve altyapıyı önceliklendiren, özellikle savunmasız topluluklara yönelik kamuya ait iklim projelerine yönlendirilmelidir.

Talep 6: Adil yeniden kaynak dağılımı sağlanmalıdır.

Fosil yakıtlar, madencilik ve tarım gibi sektörlerdeki en zengin şirketlerden ilerici vergilendirme yoluyla finanse edilen, Küresel Gençlik Dayanıklılık Fonu kurulmalıdır. Bu fon, iklim etkileriyle

mücadele etmek için, ekonomik olarak dezavantajlı bölgelerden gençlerin öncülük ettiği girişimleri desteklemelidir.

3.3. Sosyal ve ekonomik hakları güçlendirmek

Talep 7: Gençler için yeşil iş garantisi sağlanmalıdır.

Yenilenebilir enerji, sürdürülebilir tarım ve iklime dayanıklı altyapı gibi yeşil dönüşüm için kritik öneme sahip sektörlerde gençler için kamu istihdam garantisi uygulanmalıdır. Bu programlar; yaşamaya yetecek ücretler, iş güvencesi ve kariyer ilerleme yolları sunmalı, serbestleştirilmiş işgücü piyasalarının yarattığı güvencesizliğe karşı çıkmalıdır.

Talep 8: İklim dayanıklılığı için kamu konut projeleri uygulanmalıdır.

Konut güvencesizliğini gidermek için büyük ölçekli, kamu fonlu iklime dayanıklı konut projeleri geliştirilmelidir. Bu projeler; gençleri ve düşük gelirli nüfusu önceliklendirmeli, karbon emisyonlarını ve yaşam maliyetlerini azaltan, uygun fiyatlı ve enerji verimli konutlara odaklanmalıdır.

3.4. Yerli gençlerin haklarını korumak için uyum politikalarını güçlendirmek

Talep 9: Toplum temelli kaynak yönetimini kurulmalıdır

Uyum stratejileri ormanların, suyun ve toprağın toplum liderliğinde yönetilmesine öncelik vermelidir. Yerli topluluklar, özellikle bu topluluklardaki gençler, iklim risklerine karşı kaynakların nasıl yönetileceği konusunda karar alma yetkisine sahip olmalıdır. Taraflar ve uluslararası kuruluşlar, yerel toprakların özel çevresel ve kültürel bağlarına uyum sağlamak amacıyla toplum temelli uyum planlarının geliştirilmesini kolaylaştırmalıdır.

Talep 10: Yerel bilgi entegre edilmelidir.

İklim uyumu çabalarında yerli ekolojik bilgi tanınmalıdır ve bu bilgiler etkili ve anlamlı bir biçimde kullanılmalıdır. Buna geleneksel kaynak koruma yöntemleri, sürdürülebilir tarım ve afet risklerinin

azaltılması dahildir. Yerli gençlerin karar alıcılar ve bilim insanlarıyla işbirliği yapabilecekleri bilgi paylaşım platformları kurulmalıdır. Böylece uyum için bütünsel bir yaklaşım sağlanabilir.

Talep 11: Arazi hakları güvence altına alınmalıdır

Yerli topluluklar için arazi mülkiyeti ve su haklarını güvence altına alacak yasal çerçeveler güçlendirilmelidir. İklim projeleri veya kaynak çıkarımı nedeniyle yerinden edilmenin önüne geçilmelidir. Uyum projelerinin, yerli toplulukların topraklarını etkileyen girişimleri onaylama veya reddetme hakkına sahip olacağı şekilde özgür, önceden ve bilgilendirilmiş rıza (FPIC) ilkelerine saygı göstermesi sağlanmalıdır.

Talep 12: Gençlerin öncülük ettiği uyum girişimleri uygulanmalıdır.

Yerli gençler tarafından yürütülen uyum projelerini desteklemek için özel iklim finansmanı tahsis edilmelidir. Bu projeler, toplum tarafından yönetilen yenilenebilir enerji sistemleri, sürdürülebilir ormancılık uygulamaları ve iklime dayanıklı altyapıyı içerebilir.

3.5. Sağ politikalar ve anti-demokratik uygulamaların etkilerine karşı koymak

Talep 13: Kamu varlıkları özelleştirmeye karşı korunmalıdır.

Kamu hizmetlerinin, doğal kaynakların ve anahtar altyapıların özelleştirilmesine son verilmelidir. Bu varlıklar demokratik kamu denetimine geri alınmalı ve bu varlıkların kar amacı gütmek yerine sosyal ve çevresel ihtiyaçları karşılamak için hizmet etmesi sağlanmalıdır.

Talep 14: Evrensel temel hizmetler etkili bir şekilde uygulanmalıdır.

Evrensel Temel Hizmetler (ETH) çerçeveleri etkili bir biçimde uygulanmalıdır. Eğitim, sağlık ve toplu taşıma gibi temel hizmetlere ücretsiz erişim garanti altına alınmalıdır. İklim finansmanı, iklim krizinin gençler üzerindeki sosyo-ekonomik etkilerini hafifletmek için ETH'nin genişlemesini desteklemelidir.

Talep 15: Genç aktivistler ve gençlik örgütlerinin korunması yasalarla güvence altına alınmalıdır.

Genç iklim aktivistleri ve örgütleri için güçlü yasal korumalar çıkarılmalıdır. Protesto, ifade özgürlüğü ve örgütlenme haklarının güvence altına alınması sağlanmalıdır. Hükümet baskısı veya şirket davaları durumunda gençlerin yasal savunmalarına kamu fonu sağlanması hedeflenmelidir. Avrupa Konseyi'nin "Gençler ve iklim eylemi konusunda Bakanlar Komitesinin 2024 yılına ilişkin tavsiye kararı [CM/Rec(2024)6]" çerçevesinin, genç aktivistler ve gençlik örgütlerini korumaya yönelik yasal düzenlemelerde bir model olarak belirlenmesi için adımlar atılmalıdır.

3.6. Büyüme sonrası ekonomik modele geçiş

Talep 16: İlerleme ölçütü olarak GSYİH, hatalı bir metrik olarak terk edilmelidir.

GSYİH, insan ve ekolojik refahi ölçen Alternatif İlerleme Göstergesi (GPI) veya Donut Ekonomisi çerçevesi gibi alternatif metriklerle değiştirilmelidir. Bu göstergeler, ulusal ve uluslararası düzeyde kamu yatırımlarını ve politika önceliklerini yönlendirmelidir.

Talep 17: İlerici vergi politikası ve servet yeniden dağılımı uygulanmalıdır.

Servet, şirket karları ve finansal işlemler üzerinden ilerici bir vergi politikası uygulanmalıdır. Kaynaklar; eğitim, yeşil altyapı ve sağlık gibi kamu mal ve hizmetlerini finanse etmek için yeniden tahsis edilmelidir. Bu gelirlerin, gençlerin güçlendirilmesi ve ekonomik olarak savunmasız bölgelerdeki iklim uyum projelerini desteklemesi sağlanmalıdır.

Talep 18: Temel sektörler karbonsuzlaştırılmalı ve metalaştırılmamalıdır.

Enerji, ulaşım ve sağlık gibi anahtar sanayiler kamulaştırılmalıdır. Bu sektörlerin faaliyetlerinin iklim hedefleriyle uyumlu olması ve sosyal eşitliği önceliklendirmesi sağlanmalıdır. Fosil yakıtların aşamalı olarak sona erdirilmesi ve kamuya ait yenilenebilir enerji sistemlerinin genişletilmesi için sıkı düzenleyici çerçeveler oluşturulmalıdır.

